Från:
Till: RLK Funk Registrator
Ärende: RUFS yttrande RS 2025-0095
Datum: den 15 oktober 2025 19:57:52
Bilagor: RUFS yttrande RS 2025-0095 Klimataktion Stockholm.pdf

---

Härmed lämnar Klimataktion Stockholm synpunkter på Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - granskningshandling.

Vänliga hälsningar,
Styrelsen för Klimataktion Stockholm

Yttrande över granskningshandling av ett förslag till ny regional utvecklingsplan, RS 2025-0095

Sammanfattning

Klimataktion Stockholm tackar återigen för att ha fått möjlighet att lämna synpunkter på den regionala utvecklingsplanen. En sammanfattning av våra synpunkter:

- Förslaget har generellt blivit både tydligare och bättre ur klimat- och miljösynpunkt än den tidigare remissversionen – glädjande!
- Vissa mål är tidsatta och mätbara, vilket är positivt. Det vore önskvärt om fler mål blev mätbara, framför allt på kort sikt, med tanke på det akuta läget.
- När det gäller regionens bebyggelse måste man i första hand satsa på att vårda och bevara befintliga byggnader, samt cirkularitet.
- Antalet resor med flyg måste minska i stället för öka. En ökning av flygtrafiken är inte förenlig med regionens klimatmål.
- Bra att planen lyfter transporteffektivitet, det vill säga minskad trafik med personbil, lastbil och flyg – vi önskar fler och tydligare åtgärder för att uppnå det.

Övergripande kommentarer

Vi vill inleda med att ge en del övergripande synpunkter innan vi går in på de specifika områdena i remissen.

Förslaget till regional utvecklingsplan har blivit mycket bättre och lättare att läsa och förstå. Vi anser dock att vid uppräkningen av regionens styrkor bör miljöfrågorna lyftas som första styrka eftersom en hållbar miljö är en förutsättning för allt annat. Föreningen ser positivt på målstrukturen, men saknar att grön- och blåstruktur med biologisk mångfald inte lyfts upp högre i strukturen. Det övergripande målet för energiförsörjningen borde vara energieffektivisering, vilket inte alls finns målsatt.

Målen ska enligt utvecklingsplanen ses på lång sikt, 2060, och på kortare sikt, 2035-40. Vissa mål är tidsatta, bland annat anges årtal och minskningstakt för regionens koldioxidbudget, vilket föreningen ser mycket positivt på. Med tanke på den akuta klimatkrisen skulle de tidsatta målen behöva uppnås snabbare. De flesta mål/delmål är inte tidsatta och det är oklart vad som gäller på den kortare sikten respektive på den längre sikten. Det vore önskvärt att målen på den kortare sikten är tydligare och mer konkreta i förhållande till tiden.

Frågan om målkonflikter behöver hanteras tydligare. Tillväxt i traditionell mening kan inte vara ett övergripande mål i en hållbar, modern och framåtsiktande plan för regionen, I stället

bör invånarnas välbefinnande vara det övergripande målet. I det perspektivet är klimat, miljö, biologisk mångfald, rent vatten, ren luft och tillgänglighet till natur exempel på mål som den traditionellt mätta ekonomiska tillväxten måste förhålla sig till.

Kommer regionen växa?

Utvecklingsplanen bygger på en stark befolkningstillväxt och lyfter fram att tillväxt och konkurrenskraft är viktigt för regionens utveckling. Regionen har också under en längre tid haft en stark befolkningstillväxt. Under de senaste åren har dock denna avstannat och kommuner planerar bl.a. för nedläggning av skolor och förskolor. Föreningen ifrågasätter varför regionen ska växa, och om det är nödvändigt för att regionen ska utvecklas. Vad händer om regionen behåller sin storlek? Ur hållbarhetssynpunkt skulle detta vara att föredra. Det är viktigt att ha en flexibel utbyggnad av utvecklingsplanen som även kan visa på hur en långsammare befolkningsutveckling ska hanteras på ett hållbart sätt.

Bebyggelse och cirkularitet

Ett viktigt förhållningssätt för regionens bebyggelse är att bevara den bebyggelse som redan finns och i stället för att bygga nytt förbättra den befintliga. Detta tillsammans med cirkularitet tas upp i utvecklingsplanen. Föreningen anser att det borde tas upp tydligare och att utvecklingen av ett sådant arbetssätt tidsättas. Som viktigt styrdokument för regionens utveckling är det betydelsefullt, trots att det är en mängd andra aktörer som ska genomföra planen. Även i plankartan bör bevarande/förbättrande/cirkularitet tas upp. Utöver att använda det vi redan har behöver vi utifrån ett hållbarhetsperspektiv också minska våra boendeytor och kontorsytor. I de fall man behöver bygga nytt bör hållbara material användas, till exempel trä från hyggesfri avverkning eller återanvänt material.

Flygresorna måste minska

Den regionala utvecklingen visar på sambandet mellan regionen och Mellansverige, vilket är bra. Bland målen finns mycket som bygger på internationellt utbyte och utveckling. Här lyfts flyg och utvecklingen av Arlanda fram. Flyget har en mycket stor klimatpåverkan. Med hänsyn till behovet av att snabbt minska de klimatpåverkande utsläppen och de stora svårigheterna med att klimatanpassa flygtrafiken behöver denna minska snarare än öka. Det är helt enkelt inte möjligt att upprätthålla eller öka mängden flygresor, och samtidigt klara klimatmålen. Regionen bör verka för utbyggd tågtrafik inom och utanför Sverige som ett hållbart alternativ till flyg. Föreningen anser också att det är viktigt att utveckla och peka på alternativa sätt att sköta kontakterna i den internationella utvecklingen.

Ett hållbart transportsystem

Det är mycket bra att planen lyfter fram transporteffektivitet, vilket är en självklar utveckling för ett hållbart samhälle. Det vore bra om det tydligare framgick vad ordet betyder, det vill säga minskad trafik med personbil, lastbil och flyg (källa: Energimyndigheten).

Vidare önskar föreningen se att planen lägger fokus på åtgärder som bidrar till just transporteffektivitet, det vill säga minskad biltrafik, och ökad mängd resor med kollektiva färdmedel, gång och cykel. Såsom:

- ökad trängselskatt där pengarna går till utbyggd kollektivtrafik

- gratis kollektivtrafik – viktigt ur ett rättviseperspektiv
- bilfria zoner i stadskärnor
- ökad styrning för att minska antalet parkeringsplatser
- gång- och cykel som en självklar stomme i transportsystemet
- regionala utvecklingscentrum för att avlasta centrum

Vidare är inte bilagan ”Långsiktigt utvecklingsbehov av transportsystemet i Stockholmsregionen” en genomtänkt analys av långsiktiga behov. För att bidra med nytta behöver bilagan vara mycket tydligare och lyfta olika scenarier, där klimat- och miljöperspektivet behöver vara styrande.

Inga ytterligare motorvägar

Slutligen vill vi påpeka att om ambitionen är att skapa Europas mest hållbara storstadsregion är det uteslutet att bygga nya motorvägar, såsom Östlig förbindelse och Tvärförbindelse Södertörn. För att regionen ska nå sina klimatmål räcker det inte med att bilarna blir renare – trafiken i sig måste minska. Att bygga större motorleder går i motsatt riktning: det uppmuntrar till ökat bilresande, vilket leder till högre utsläpp, mer buller och ökad trängsel. Det är helt enkelt inte en del av vår gemensamma, hållbara, framtid.

Styrelsen för Klimataktion Stockholm